

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 26.09.2025 г.			
223.	16.09.2025	Здравейте, Относно ваш отговор на Въпрос 151, цитирам: „...моля имайте предвид, че инсталациите за собствено потребление по чл. 25а от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) следва да отговарят на технически изисквания за ограничаване, поставяни от съответното електроразпределително дружество в допълнителното споразумение към договора за достъп. От сключеното допълнително споразумение с ЕРП следва по ясен и категоричен начин да е видно, че същото се отнася за планираната за изграждане по процедурата фотоволтаична електрическа централа (ФтЕЦ).“ имам следното питане: По проекта искаме да инсталираме актив 14. Фотоволтаични панели в комбинация с инвертор/и за собствени нужди. Нашето предприятие няма сключен договор с ЕРП, тъй като нямаме отделен трафопост. Електроенергията, която ползваме ни се фактурира от фирмата собственик на трафопоста. Ще бъде ли признато от УО за отчитането на проекта да представим Допълнителното споразумение по чл. 25а, ал. 3 от ЗЕВИ, издадено на фирмата собственик на трафопоста, като в него изрично е посочено, че се отнася за нашето Фотоволтаично съоръжение за производство на ток, ползвано от нас за собствени нужди? Поздрави!	Посоченото в запитването не е допустимо, тъй като допълнителното споразумение към договора с електроразпределителното дружество (ЕРД) следва да е между бенефициента и съответното ЕРД. Посоченото е еднозначно регламентирано в чл. 25а, ал. 3 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ). Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 136 (т. 1 и 2), № 151 и № 183.
224.	16.09.2025	Във връзка с обявената процедура за подбор на проектни предложения BG16RFPR001-2.004 „Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията“, моля за уточнение по следния въпрос: Допустимо ли е да се заложат многокомпонентни топлоизолационни системи от EPS, които отговарят на заложените технически параметри, но са поставени на тавана (вътрешната част на покрива) или е задължително условие да бъдат външни за сградата – на покрива?	Посоченото в запитването е допустимо при спазване на всички останали изисквания по процедурата. Съгласно Приложение 4.1 към Условието за кандидатстване за група 12 „Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради“ се изисква при изпълнение на топлинно изолиране да се използват сертифицирани „комбинирани топлоизолационни системи“, включващи минимум топлоизолационна плоча, лепило/шпакловка, мазилка (крайно покритие) и армираща мрежа и/или сандвич панели с топлоизолация, като Експандиран полистирол (EPS) е един от избираемите материали за изолация.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Благодаря, предварително!	Отговорност на кандидата е според нуждите и спецификата на дейността си да определи вида на инвестициите, тоест допустимите активи/ оборудване/ съоръжения, включени в 16-те групи технологии, съгласно „Списък на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници” (Приложение 4.1). Обръщаме внимание, че в т. 13.1 от Условията за кандидатстване е указано, че за всички допустими по процедурата активи/ оборудване/ съоръжения в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници съгласно Приложение 4.1, е посочен минимален обхват/ функционалности, които са ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ, като по своя преценка в процеса на изпълнение на проектите бенефициентите могат да заложат и допълнителни функционалности/ характеристики.
225.	16.09.2025	Във връзка с обявената процедура за подбор на проектни предложения BG16RFPR001-2.004 „Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията“, моля за уточнение по следния въпрос: Допустимо ли е да се заложат многокомпонентни топлоизолационни системи от EPS, които отговарят на заложените технически параметри, но са поставени на тавана (вътрешната част на покрива) или е задължително условие да бъдат външни за сградата – на покрива? Благодаря, предварително!	Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 224.
226.	16.09.2025	Във връзка с обявената процедура за подбор на проектни предложения BG16RFPR001-2.004 „Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията“, моля за уточнение по следния въпрос: В раздел 16. ФТЕЦ от Приложение 4.2. Заявени активи са описани изисквания към инвертора за фотоволтаичния модул и изисквания за инвертора на системата за съхранение. Следва ли да се разбира, че системата трябва да разполага с мин. 2 броя инвертора или е допустимо закупуването на един брой хибриден инвертор?	В т. 16 от Приложение 4.1 - „Списък на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници”, относно активите по група 16 „Фотоволтаична електрическа централа (включваща соларни панели, инвертори, батерии и други компоненти, необходими за функциониране на централата)“ изрично е записано, че „Допустими за финансиране са системи с отделен инвертор за фотоволтаичния модул и отделен инвертор за система за съхранение, както и системи с хибридни инвертори.“ Отговорност на кандидата е според спецификата на нуждите си и планираните по проекта инвестиции, да прецени какъв вид инвертори да закупи.
227.	16.09.2025	1. Има два параметъра които определят ефективността на термopомпите (ще коментирам конкретно термopомпите въздух-вода):	1. Посоченото в запитването е коректно. Активите по група 2 „Термopомпи“, спецификация „въздух-вода“, съгласно Приложение 4.1, при условия A7/W35 следва да имат SCOP (Seasonal Coefficient of Performance) ≥ 3.5 в режим на „отопление“ (топлинна мощност).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		a. COP (Coefficient of performance) – коефициент на ефективност при конкретно определение условия. b. SCOP (Seasonal Coefficient of performance) - коефициент на ефективност при характерни условия за определен регион в Европа и обхваща всички възможни външни температури характерни за региона и статистически определената продължителност на периодите с такава температура. Т.е. в условията за този параметър външната температура не може да бъде фиксирана. SCOP се дефинират като SCOP(Average) - усреднен, SCOP LT (нискотемпературни региони – България например) и SCOP HT (високотемпературни региони – Гърция например) В случай на настоящата програма са посочени конкретни условия – A7/W35 (A7 означава температура на въздуха (на околната среда) = 7C. Т. е. постоянна такава). При така посочените условия се формулират условията единствено за COP. В документацията обаче е записано SCOP при условия A7/W35 за термопомпи въздух-вода, което е невъзможна комбинация!. По отношение на SPFmin – не съм срещал такъв параметър. 2. ВЪПРОС 1: По отношение на активи от група II.2 – Термопомпи от подтип въздух-вода да считаме ли че топлинната мощност която е дефинирана в програмата като минимални технически критерии е при условия A7/W35 за този тип термопомпи. 3. ВЪПРОС 2: По отношение на активи от група II.2 – Термопомпи от подтип въздух-вода да считаме ли че посочените минимални технически критерии „въздух-вода A7/B35 ≥ 3.5 се отнасят до COP а не за SCOP? 4. ВЪПРОС 3: По отношение на активи от група II.2 – Термопомпи е записано че са допустими „...стандартизирани електрически термопомпи...” но не са посочени стандартите по които да са стандартизирани. Моля да ги посочите. 5. ВЪПРОС 4: По отношение на активи от група II.2 – Термопомпи е записано че са допустими термопомпи с „минималната стойност на средната сезонна ефективност на термопомпите с електрически задвижвани компресори в режим на	2. Едно от задължителните минимални изисквания по отношение на активите по група 2 „Термопомпи“, спецификация „въздух-вода“, съгласно Приложение 4.1, е $SCOP \geq 3.5$, при A7/W35. Посоченото изискване е технически коректно и съответства на добрите практики за оценка на енергийната ефективност на термопомпи според стандарта БДС EN 14825:2022. Съгласно нормативните изисквания стойности на SCOP над 3.5 за термопомпи „въздух-вода“ се считат за енергийно ефективни. 3. Допустимите по процедурата активи по група 2 „Термопомпи“, съгласно Приложение 4.1, следва да отговарят на изискванията на действащия в момента стандарт БДС EN 14825:2022 „Климатизатори, агрегати за охлаждане на течности и термопомпи с електрически задвижвани компресори за отопление и охлаждане на помещения, търговско и технологично охлаждане. Изпитване и номинални параметри в условия на частично натоварване и изчисляване на сезонни характеристики“. 4. В Раздел IV „Правила за отчитане на енергията от термопомпи“ от Наредба № РД-16-869 от 2.08.2011 г. за изчисляването на общия дял на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта, е посочено, че SPF представлява коефициент за прогнозните средни резултати на термопомпите по сезони. Тази наредба определя методологията, по която се изчисляват тези дялове, което е важно за проследяването на напредъка на България към целите за енергия от възобновяеми източници. Обръщаме внимание, че коефициентът SPF (и по-конкретно SPFmin) е посочен в описанието на допустимите активи по група 2 „Термопомпи“ от Приложение 4.1 и не е част от задължителните минимални изисквания по отношение на тези активи.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		„отопление“ е не по-малка от $SPF_{min} = 3.5$. Моля да уточните за SCOP ли става сума или за някакъв друг параметър.	
228.	16.09.2025	Здравейте, Моля за уточнение относно условията за изпълнение по процедурата във връзка с отдаване под наем на недвижими имоти. Допустимо ли е предприятие с КИД 68.20 Даване под наем и експлоатация на собствени недвижими имоти да кандидатства за инвестиция в енергийно-ефективни изолационни системи (топлоизолация и дограма) за имот или части от имот, които ще бъдат отдавани под наем? Пример: Юридическо лице А реализира проект за енергийно-ефективна изолация (топлоизолация и дограма) на собствен имот. След това имотът или части от него се отдават на Юридическо лице Б. Лице А ползва директно ефекта от намалените разходи за климатизация, а Лице Б – косвено. Въпросът се различава от въпроси № 14 и № 192, тъй като инвестицията касае подобрения в недвижим имот, а не отдаване на апаратура (ФЕЦ, термopомпи и др.) или ползване на произведена енергия от ФЕЦ от трети лица. Предприятието отговаря на всички останали изисквания.	По процедурата не е допустимо да се кандидатства за инвестиции (например за разходи по група 12 „Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради“) за имот или части от имот, които в последствие ще бъдат отдавани под наем на трети лица. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 14 (т. 4 и 5), № 26 (т. 2), № 40, № 47 (т. 3) и № 72 (т. 1).
229.	17.09.2025	Здравейте, на 4.09.2025 сме изпратили въпрос/искане за разяснение, на което все още нямаме отговор. Изпращам въпросът отново с молба за отговор кога бихме могли да получим обратна връзка. Моля за разяснения по следния въпрос: Планираме закупуване на компресор за сгъстен въздух (Позиция 9 от Списъка с активи). За оползотворяване на отпадната топлина от компресора искаме да изградим и система въздух-въздух, като преносът на топъл въздух ще се осигурява чрез автоматична разпределителна клапа, която през зимата ще вкарва топлия въздух за отопляване на едно от работните ни помещения, а през лятото ще го извежда извън сградата. Това решение допустимо ли е по Позиция 4 от списъка - Система за оползотворяване на отпадна топлина, генерирана при производството на сгъстен въздух, ако не е предвиден топлообменен блок в системата. Ако е задължително наличието на топлообменен блок, който в случая действа като рекуператор,	Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 181.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		то това не прави ли системите по Позиция 4 идентични на рекуператорите, които са отделени в самостоятелна позиция - 5. Рекуперативни блокове за отопление. Каква е разликата между системите в 4. Система за оползотворяване на отпадна топлина, генерирана при производството на състен въздух и 5. Рекуперативни блокове за отопление и коя може да се приложи за нашия казус. Предварително благодаря за отговора.	
230.	17.09.2025	Собственикът на обекта е изготвил проектиране за изграждане на Фотоволтаична електрическа централа за собствено ползване и има издадено разрешение за строеж на негово име, но имота е даден под наем и наемателя извършва дейност, като наемателя кандидатства по настоящата процедура. Има ли изискване как собственикът да предостави преотстъпи разрешението за строеж на наемателя - с преодстъпване, с дарение, с продажба и т.н.?	По процедурата няма изрично изискване „как собственикът да предостави преотстъпи разрешението за строеж на наемателя - с преодстъпване, с дарение, с продажба и т.н.“ Обръщаме внимание на посоченото в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване, че инвестиции в системи, които произвеждат енергия, са допустими за финансиране по процедурата, при условие че произвежданата от тях енергия е единствено за собствено потребление. Произведената енергия от тези системи не може да бъде предмет на търговска сделка за покупко-продажба през периода на устойчивост - 3 (три) години от окончателното плащане по проекта. Също така, следва да имате предвид регламентираното в т. 14.2 от Условието за кандидатстване и в чл. 8 и чл. 10 от Условието за изпълнение по процедурата е посочено, че активите/ оборудването/ съоръженията в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници, придобити със средства по проекта, следва да бъдат използвани единствено от стопанския субект, който получава помощта, да бъдат амортизируеми, да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, съгласно приложимите счетоводни стандарти, както и да останат свързани с проекта, за която е предоставена помощта, за период от минимум 3 (три) години от окончателното плащане. Кандидатите се задължават да не продават, преотстъпват и/или отдават под наем на трети лица активи/ оборудване/ съоръжения в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници, придобити със средства по проекта, за период от 3 (три) години от извършване на окончателното плащане по проекта. При неспазване на посочените изисквания ще се определя финансова корекция, пропорционално спрямо периода, за който е налице неизпълнение. Отчитането на постигнатия краен резултат от закупените по проекта активи/ оборудване/ съоръжения се извършва посредством един или повече от документите (в зависимост от спецификата на придобитото оборудване), посочени в Приложение

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			7 – Описание на приложимите по процедурата индикатори към Условието за кандидатстване. Допълнителна информация по отношение на изпълнението на сключените договори и документите, които следва да се представят, за да удостоверят постигнатия резултат, е налична в публикуваното на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - Ръководство за изпълнение на административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез опростен вариант на разходите съгласно посоченото в чл. 53, пар. 1, буква б); буква в) и буква г) от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2; т. 3 и т. 4 от ЗУСЕФСУ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията” 2021-2027, на следния адрес - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 10 и № 11.
231.	17.09.2025	Здравейте! При попълване на ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ЧЛ.3 И ЧЛ.4 ОТ ЗАКОНА ЗА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ (ЗМСП), в полето номер на лична карта, попълваме номер съдържащ букви и цифри (новите ЛК), при което след преминаване в друго поле, на мястото на номера се визуализират само нули. Предполагам, че проблемът е технически. Моля, да укажете как да се процедира в случая!	Съгласно чл. 4а от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП), Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП се съставя по образец, утвърден от министъра на икономиката и индустрията. Образецът на декларацията се обнародва в "Държавен вестник". В тази връзка, към пакета документи по процедурата е приложен актуалния към момента и утвърден образец на Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (Приложение 3), във формат „pdf“. Действително, при попълване в съответното поле в декларацията на номера на лични карти, съдържащи букви и цифри, и преминаване в следващо поле, на мястото на номера се визуализират само нули. Във връзка с посоченото, в случай че номерът на личната карта на лице, което е официален представляващ на кандидата и е вписано като такова в ТР и регистъра на ЮЛНЦ, съдържаща букви и цифри, и съгласно указанията, предоставени в т. 24 от Условието за кандидатстване, е необходимо декларацията от него да се приложи в раздел „Прикачени документи” от Формуляра за кандидатстване, са възможни следните варианти на подписване: - декларацията се попълва по образец на хартиен носител, датира се и се подписва от съответните лица, официално представляващи кандидата (вкл. прокурист/и, ако е приложимо), сканира се и се прикачва в раздел „Прикачени документи” от Формуляра; - декларацията се попълва по образец на хартиен носител, сканира се и се подписва с валиден КЕП от съответните лица, официално представляващи кандидата (вкл.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			прокурист/и, ако е приложимо) и се прикачва в раздел „Прикачени документи” от Формуляра. В случай че е възприет подход на подписване на декларацията с КЕП, то е препоръчително подписването да е чрез attached signature – файл и подпис в един документ (подписът да се съдържа в документа).
232.	17.09.2025	Уважаеми дами и господа, Допустимо ли е да заложим разходите за ФТЕЦ по следния начин: - Фтец, разходи от група 16, с мощност 20 квт. (в която мощността на панели и инвертор, както и капацитета за съхранение на батериите е съобразена с тази мощност) - Разходи за Локални съоръжения за съхранение на енергия (батерии) в комбинация с инвертор/и, разходи от група 15, с капацитет за съхранение 50 квтч. Разпределянето на разходите в отделни бюджетни пера се прави предвид необходимостта батериите за съхранение на енергията да имат много по-голям капацитет за съхранение от мощността на централата поради използването на енергията предимно нощно време, поради спецификата на работа на Кандидата.	Посоченият вариант на избор на активи, съгласно информацията, представена в запитването, е допустим. Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 221 (т. 3).